

MOTERŲ BALSAS

(THE WOMEN'S VOICE)

Pirmasis lietuvių darbininkų mėnesinis žurnalas.

Lietuvių Moterų Progresyvio Susivienijimo organas.

"Entered as second-class matter October 5, 1916 at the Post Office at Phila., Pa. under the Act of March 3, 1879"

Metai 1.

1916 m. Lapkričio - November mėn.

No. 2

PO PIRMOJO SUVAŽIAVIMO

Kuomet mes nutarėme leisti "Moterų Balsą", daugelis mūsų pačių abejojo, ar kas iš to išeis. Šiandien tų abejonių nebėr. Šiandien mes aiškiai matome, kad mūsų spėkos jau pakankamai tam subrendo. Ir raštų tiek turime, kad anaipol negalime jų visų sutalpinti. Šiandien prieš mus stovi klausimas, kaip padidinus "Mot. Balsą" iki 24 pusl. Be to mes jokių būdu negalėsime įvesti visų tų skyrių, kuriuos suvažiavimas nutarė įvesti. O jei da norėtume daugiau paveiklų dėt, tai ir visai pritruks vietos. Užtat, draugės, pasirupinkite, kad mes gautume bent 2,000 prenumeratorių (dabar turime apie 1000),—tuomet galėsime "Mot. Balsą" padidinti, ir jis da didesnės naudos neš, negu dabar.

Del vietos stokos mes negalime šitam numeryje duot nė Pirmojo L. M. P. S. Suvažiavimo protokolo: jam būtų reikėję pavest beveik visas numeris. Tuo tarpu protokolas ištaisai spausdinamas "Laisvėj", ir gal mes pasitenkintume tik jo nutarimų ir rezoliucijų padavimu? Mes čia duodame tik svarbiuosius suvažiavimo nutarimus ir jo rezoliucijas. Visos jos buvo priimtos visų vienu balsu. Tai yra labai malonus daiktas ir aiškiai rodo, kokiais keliais eina mūsų Susivienijimas. Visos kuopos turi svarstyti jas, diskutuoti ir pritari ar atmesti.

Nors mūsų Susivienijimas jau faktiškai gyvuoja nuo 1908 metų, bet smarkesnis jo judėjimas matosi tik nuo 1914 m. Pirmus šešis metus iš didesnio veikimo mažai, ką matome. Mat, darbo pradžia visuomet sunki. Bet, nežiurint tų visų sunkumų, to viso vargo, šiandien jau mes džiau-

giamės savo darbu. Buvusis suvažiavimas davė mums aiškiai suprasti mūsų draugių savo reikalų supratimą ir pasiryžimus dirbti. Mes matėme, kiek daug mes turime savo tarpe draugių, pasiryžusių pirmyn darbą varyti.

Šaukiant suvažiavimą, buvo gana daug įvairių nuomonių: buvo abejonių, ar moterims tai da neperanksti, ar atkreips į tai atydžią ir tt.

Nežiurint į tas visas abejones, suvažiavimas pavyko geriau, negu buvo tikėtasi. Suvažiavusios draugės dirbo, kiek galėdamos. Svarbesni suvažiavimo uždaviniai buvo—Susivienijimo vidurinių reikalų tvarkymas, vaikų lavinimo klausimas, literatūros leidimas, organo tvarkymas, susiartinimo su Didžiosios Britanijos Moterų Darbininkų Draugija klausimas bendram veikimui, bėgamieji visuomenės gyvenimo klausimai ir daugelis kitų dalykų.

Įdomu pažvelgti, kas tame suvažiavime dalyvavo. Ar buvo ten moters "intelligentės", baigusios augštesnį mokslą, ir ar buvo ten tų garsiųjų "intelligentų" pačios? Trumpai atsakysime: ne. Ten susirinko tos moters, kurios da neseniai pačios pradėjo lavintis ir kurios pačios ieško kelių savo buviui pagerinti. Ir susirinkusios mokėjo pačios savo reikalais rupintis ir nuosakiai svarstyti klausimus.

Pasibaigus suvažiavimo posėdžiui, delegatės skirstėsi pilnos energijos ir kiekviena buvo tvirtai pasiryžusi dirbti Susivienijimo ir darbininkų klesos išliuosavimo labui. Keletas delegačių pasakė, kad jos likosi užinteresuotos Susivienijimu

tik pradėjus leisti "Moterų Balsą" ir ypatingai patraukė jas prie darbo suvaziavimas.

Linksma tai buvo matyti, kad jau mūsų moters taip smarkiai pradeda rupintis atsilikusiu darbininkų reikalais ir dideliu pasiryžimu ir energija stoja į darbą.

Dirbkime, visos draugės, o susilauksime puikių vaisių.

RINKIMAMS PASIBAIGUS

Sunkioji gyvenimo našta jau žinoma kiekvienai moteriai, nežiurint to, ar ji dirba dirbtuvėje, ar namieje. Ypatingai šiais metais gyvenimas visai slėgte slėgia. Gyvenimo brangumas beveik kas savaitę vis keliais procentais kyla, o mūsų algos daugelyje atsitikimų da žemyn puola. Ir taip, vargo slėgiami, daugelis darbininkų ir darbininkių tik dusauja ir klausia viens kito: "kas bus toliau?" Ypatingai tai šeimininkės daugiausia atjaučia, kuomet pradeda nebeištekti vyro uždarbio gyvenimui reikalingiausiems daiktams nupirkti.

Draugės! dusavimai nieko negelbės. Reikia darbo, o ne dusavimų. Štai jau ir rinkimai praėjo. Vėl išrinktas pagirtasis ir lietuvių patriotų pirštasis Wilsonas, o ar jūs manot, kad dabar nors kiek palengvės mūsų jungas? Ne, nė kiek. Ir kuri buvo suvedžiota jų prižadais, tai dabar aiškiai pamatys, kad mūsų ir visų darbininkų didžiausia visuomet yra pareiga balsuoti už tuos kandidatus, kurie tikrai rupinasi darbininkų reikalais. Nors mes ir ne visos da balsuojame, bet turime vyrus, laikome burdingierius, kurių daugelis balsuoja, tai turime rupintis, kad jie per rinkimus visuomet balsuotų už darbininkų kandidatus. Iš praėjusių rinkimų mes galime daug ko pasimokinti. Matome, kaip kapitalistų partijos moka išnaudoti visas progas savo naudai. Buržuazinės sufragistės, tos ateities "laimės nešėjos", visa gerkle šaukė kokių "gerų" Wilsonas įstatymų išleidęs, ragino balsuoti už Wilsoną; kitos vėl šaukė, kokių gerų laikų Hughes žada. Ir jos dirbo išsijuosusios savo naudai. O jei kokis susipratęs darbininkas ir bandė jas pakritikuoti, tai jų visi argumentai buvo: tuoj šaukia policmaną ir atliktas kriukis.

Tai aiškiai rodo, kokios naudos gali sau laukti darbininkės iš to buržuazinio sufragizmo.

Jos, kaip ir jų vyrai, tik da didesnį jungą deda ant darbininkų pečių.

Jeigu anos dirba savo naudai, kad da daugiau darbininkų klesą pasijungus, tai kodėl mes nejungiamo savo spėkų? Mes, moters, per ilgus metus viešais gyvenimo reikalais nesirupinome, bet jau toliau nebegalime stovėti nuošaliai.

Jei mes ramiai stovėsime, mus pačias parbloks gyvenimo jungas. Pasilikime kiekviena darbininkų partijos, tai yra, socialistų partijos, agitatore ir aiškinkime minioms, ką joms neša kapitalistų partijų viešpatavimas. Moterims šiandien prie nesusipratusios minios kartais da lengviau prieiti, negu vyrams. Išnaudokime tas progas sau. Aiškinkime jiems, kiek galėdamos, demokratų ir republikonų veidmainingą politiką, —kaip jie, išikraustę į prezidento ar kokio kito suolą, be jokio pasigailėjimo žudo del dolerio darbininkus. Kaip ir per praėjusius rinkimus, Wilsonas žadėjo ir darbo valandas sutrumpinti, ir padidinti algas, na o jau gyvenimo reikmenis atpigins, maitus visai numušias. Mes matėme, kaip jis atpigino, ir kokių kitų gerovių suteikė,—ir dabar tas pats bus.

Todel darbininkų ir darbininkų didžiausia pareiga visuomet yra kuolabiausia stoti už darbininkų partijos—socialistų kandidatus. Jei kas per šiuos rinkimus to nepadarė, bent ateityje tegul neapsigauna. Ir mes, moters darbininkės, juo labiau turime rupintis, kad per busimus rinkimus jau taip-pat turėtume balsą. **K. Petrikienė.**

VARGŲ NAŠTA

Draugės ir mielos sesutės! Gal ne viena iš mūsų draugių lankėte fabrikus ar šiaip kokias dirbtuves, dirbote sunkius darbus, ilgas valandas, o sulaukusios algos tegavote tris ar keturis dolerius savaitei,—kaip nori gyvenk su tais centais! Nors gyvenimi kuoprasčiausia, tamsiuose kambariuose, pusbadžiai valgai, bet nė cento mums nelieka.

Tos mūsų aplinkybės ne kartą priverčia ne vieną mūsų sesutę parsiduoti ir eiti tais baisiais prostitucijos keliais, arba rupintis, kad tik-tai greičiau apsuvedus. O tuomet ją ištinka taniai da didesnis skurdas.

Dar kolei šeimyna maža, abudu dirba, tai šiaip-taip gyvena; o jeigu susilauki didelės šeimynos,—mažai teuzdirbi, dar užaina nedarbo laikai,—ką tuomet darysi?

Tada nė vienas ar du badą kenčia, bet ir mūsų kudikiai, kurie verkdami prašo mamos: "Valgyti noriu,—mama, duok duonos! Mama, duok nors plutelę duonos!" Bet ir duonos plutelės nesiranda grintelėj.

Kudikių verksmas motinai, it peiliais, kruutinę varsto.

Vyras išeina ieškoti darbo iš anksto ryto. Iki tamsios nakties vaikščioja nuo fabriko į fabriką, bet negauna darbo. Pareina namon sušlapęs, nušalęs, nuvargęs, išalkęs, liudnas.

Ant rytojaus eina su visa šeimyna pas "darbdavį" prašyti darbo, nešdamasis kudikius ant rankų, kitus vedasi, o dar kiti eina paskui juos. Prieina prie fabriko, laukia ateinant darbdavio arba atvažiuojant automobilį. Pamatę "darbdavį", puolas visi prašyti darbo tėvui. Bet "darbdavis", jeigu gerame upe, tai taria kokį žodį, o jei ne, tai tik papurto galvą ir atsako, kad nereikia, kai reikšią, pasakysiąs...

Lauk tu, biednas darbininke, kada reiks, kai išparduos mūsų prigamintas prekes (tavorus) ir gaus kompanija gerą nuošimtį už mūsų darbą, tai tada vėl duos tau, kad tu vėl prigamintum jam prekių.

Metai po metų vėl tas pats mūsų laukia.

Taigi, draugės, sesutės, mūsų vargas ir skurdas verčia mus ieškoti išsiliuosavimo iš po tos naštos, kuri per ilgus metus mus slėgė.

Mes kudikius auginame ne taip, kai turčiai: mūsų kudikiai auginami vargais, ašaromis, badu; mūsų kudikiams netenka gėrėtis gamtos gražumu. Nors gamta suteikia visiems lygių davytų, bet turčiai atima jas iš mūsų ir pasisavina sau. Mes užauginame kudikius, bet nuo mūsų ir juos atima: mūsų kudikiai iš pat jaunų dienų tarnauja turčiams ir iki-pat senatvės; o susilaukę senatvės, daugelis badauja ir miršta iš bado, neturėdami spėkų atsiginti. Mūsų kudikiui užaugus išplėšia nuo motinos širdies, išplėšia tą, kurį mes taip skausmais, vargais auginome ir tikėjome, kad bent senatvės susilaukusios turėsime kur galvą priglaušt,—o jie išplėšia nuo mūsų tą paskutinę viltį ir pasiunčia kanuolėms pašarui.

Kas tą viską mato ir supranta, kuriai teko tai pakelti ant savo pečių, nejaugi gali sėdėti ramiai rankas sudėjęs? Ne, negali! Kiekviena moteris darbininkė ir darbininko žmona turi rupintis geresne ateičia, turi stot į kovotojų eiles dėl jos, turi kovot, jei ne dėl savo, tai bent dėl savo brangių kudikių geresnės ateities. O. Kaktienė.

"Moterų Balso" Sulaukus

Buk sveiks, šviesos krisleli,
Seniai mūsų pageidautas.
Atėjai į pasaulį,
Ilgai, ilgai mūsų lauktas.

Tu atnešei mums džiaugsmą
Ir mūsų širdims paguodą,
Tu nušvietei mūsų buvį,
Taip tamsų ir taip juodą.

Tu busi mums vadovas,
Kvieslys šviesios ramybės,
Tu rodysi mums kelią
Prie santaikos, vienybės.

Tave mes gerbsim,
Guodosim ir skaitysim.
Ir savo mintį šviesim,
Ir protą sau blaivysim.

Skambėkie, skardus Balse,
Po platųjį svietylį;
Lankyk kiekvienos vargšės
Tu tamsiąją grintelę;

Ir teikie jūjų sielai
Ir dvasiai peną tyrą:
Varge lai gaus ramybės
Lai ašaros nebįra...

E. H. Žibutė.

Kam gi mylėjai?

O motušėle, kam gi mylėjai,
Kam mane mažą tu glamonėjai,
Kam prie krutinės spaudei meilingai,
Kad matei mane verkiant graudingai.

Tu nežinojai, kad numylėtai,
Tavo dukrelei išglamonėtai,
Keliais erškėčių lemta ėjimas—
Neglamonės jos piktas likimas.

J. Benesevičiūtė.

—"Bobų darbai—tai ne darbai!"—sako vienas, kitas vyras. Na tai pasiskaitykit gerbiamos Žemaitės "Savjartarpyje" ir pasakykit, ar Motiejienės darbai—tai ne darbai.

SAVYTARPYJE

(Pradžia "Mot. Bal." N 1.)

Motiejus, trenkęs durimis, ėjo į diendaržį, ant pačios pykdamas:

—Prakeikta boba! Kas tik po rankos pasisuko, tuoj motinai kyšt! Nežiuri liks kiek, ar ne?.. Neprižiūrėjus viską atiduotų... niekaip negalima atrpatinti... Nespėjo susisudyti meitėlį—tuoj "lėksiu pas mamą, pakinkyk kumelę"... Rupį jau skerstuvių nuvilkti... Ot, neduosiu kumelės ir tiek! Pėsčia žada lėkti—tegul lekia, tik be kokio ryšio... Pyks dabar, pasiputusi vaikščios... tegul sau... bet pastatysiu ant savo—neduosiu... Barbikė, ateis išleisti,—išgysiu namo...

Įėjo į kutę. Priėjęs prie kumelės, paglostė, kartį pavartė, per nugarą pabraukė. Kumelė priėdus, šonai išsiputę, šieno dar ėdziose,—tą papurtė; lovyje dar vandens. Karvės vėl priėdusios, sugulsius gromuliuoja, girdyti dar ankti. Paršelių, nesigirdi—seniai jau paliuobi... "Mat, kad nori, gali ir gaigyste atsikelti—pamanė—ir gyvulius apžiūrėti... O vakar vakare iki vėlumo su vėdarais čiupinėjosi; naktį, jutau, vaikas rėkė,—kiek čia begavo miegoti?... Na, dieną gali atsikulti, niekas ant sprando nestovi, ne tuo strioku nuvažiuos... Bet tokia jau karštakošė—tuojau, tuojau nuvežti, pasigirti, pasirodyti... Palauk! Ne tavo viršus—ir kitą sykį žinosi... "Pėsčia nunešiu"! Oho, ne toks aš kvailys pėsčiai leisti visą mylią! belotų, bobos, labiau ta jo brolienė, pasitusti bobų advokatas, paleistų liežuvį... Nereikia... Pasakiau atčiai: mano viskas, tu neturi valios! Ji galėtų atsakyti: kad ne mano gyvuliai, neturiu valios nė liuobti—ir tu svetimais nesirupini... Bet ji nelabai tepaiso kokio žodžio... Myli mane... argi aš jos nemyliu? Kad neduodu valios—kas kita...".

Pasižiūrėjo į gurbą, kur meitėlis penėjosi: butinai reikia lovį ištraukti, kol neprišalo. Kažikur kirvis?..

—Ar tu čia, Motiejau?—priėjo Petras—Labą rytą! Atbėgau tave į talką pasitelkti. Žinai, nesipirkau pušį karališkoje girioje; vakar viršunę parsivežiau, šiandien truputį prisnigo—noriu kamieną parsivilkti. Lieka visos šakos; o storos, geros... Vogtinai medininkas pušį pardavė—tuojau verčia viską suvalyti. Aš nevaliosiu vienas—važiuokim!.. Padėsi man kamieną užsiristi; šakas tau atiduosiu,—gerų ugnakurų parsiveši. Už tai vasarą man dienelelę prišoksi—kitaip šakos

liks girioje. Rytoj nebeleis įvažiuoti—pėdsako bijosis... Merkelis prašė šakų, bet jam nenoriu... Prizadės dieną ir pameluos, kaip visuomet... Jei nori, paskubėk,—mano jau pakinkyta—ėjo atgal.

—Tuoj važiuoju—sušuko Motiejus Petrui nuėinant.

"Visos pušies šakos maž dykai, už vieną tik dienelelę!—džiaugdamas skubėjo taisytiš roges.—Kad tik tas biesas, Merkelis, nepralenktų!..." Jau viską susitaisė, kirvį ir virves įsidėjo, bėgo į vidų apsiausto. Pastebėjo, kad pati neganėta vaikščioja. "Pėsčia taisosi"—kniistelėjo. Noroms-nenoroms, reikia klėtį uzrakinti...

Pametęs ploščių ant rogių pasikinkė kumelę—nori sėsti, capt už rungo—vienas čyst jau išklibęs; reikia nors vinia prikalti: vežimas gali nuvirsti. Šoko į klėtį vinies. Palaidos nesugriebė, iš sienos išlupo, pažvelgė į mėsos kubilo dangtį akmeniu prislėgtą; ant viršaus vėdarų gelda; palubyje ant lazdos sumaustytos dešros; ant vėdarų baltas ryšys... "Čia jau motinai pritaisė"—pamanė, pačiupinėjo, pakilnojo ryšį—gan sunkus; bet žiūrėti, kas irišta, nebeturėjo laiko. Nubėgęs prikalelė rungą, apsilviko ploščių, įsisėdo važiuoti. Kniistelėjo tas ryšis ir pati naginėta. Sustabdęs kumelę, prišokęs prie klėties durų—trakšt, uzrakino, raktą į kišenę; surėžęs kumelei, skubėjo Merkelį pralenkti.

Dabar jau Motiejaus visa mintis nuo skerstuvių ir vėdarų į pušies šakas nukreipta. Džiaugiasi netikėtai taip pigiai ugnakurų gavęs. Kiek tik bus šakų, kraus, nors didžiausį vežimą—mano sau. Pailsindamas kumelę, pamažu parvilks... Petras ieškojo storos pušies pirkti, ir šakos, turbūt, bus storos... Jei didelis bus vežimas, reikės bent dvi dienas jam prišokti. Motiejus nieko nenori dykai, kaip sakoma: kito netyko, savo nepaleidžia; jei ką pigiai gauna, tai jo laimė.

Petras belukuriuojąs ant kelio porinėse šlajose, su karukais ir visais prietaisais storam rąstui vežti. Susisėdo abudu į Petro šlajas. Motiejaus kumelė seka paskui. Šnekėdami nuvažiavo.

* * *

Motiejienė apžiūrėjo vaikus, apvalkstė, nu-prausė, pavalgydino, Juozelį panešiojo, visų galveles iššukavo,—žiuri, jau po vienuoliktos; laikas girdytis. Pasodino Juozelį asloje, katę jam pa-

guldē. Petrikei padavē lēlē. Joneliui liepē ant lazdelēs po aslā jodinēti, mažuosius bovėti.

Nunēšē karvēms gerti, žiuri—kumelēs nēra; žiuri—diendaržyje didžiųjų rogių nēra. "Sakē buvēs Petras—pamanē—turbut, Motiejų išvilko kur į talką: papratęs svetimais naudotis... Bet ir Motiejus nepasisakē, kur važiuos... Mat, piktas"—prasijuokē.

Pagirdžiūsi karves, senu papratimu pažvelgē į meitėlio gurbą:

—Apsistovėjęs lovys įšalęs—pamanē.—Paėmusi smailų mietą, pakišusi po lovio, išsvėrē iš mėšlų, stačią kerčioje pastatē. Eidama per kiemą, pažvelgē į klėties duris—rakto nēra. "Kvaily!—prasijuokē—kaip tu besiginčysi, kad aš nē varoma nebevažiuosiu pas mamą... Kad taip, tai taip... Turėsiu aš savo viršų nuverstį, nebijok!.."

Praveria duris į triobą—didžiausis riksmas: Juozelis, pašliaužęs po lovos, nemoka išlįsti, į lovos briauną galvelę daužosi. Jonelis Petrikės lēlē į gembę pakoręs, o Joneliui katē skaudžiai įbriežusi ir įkandusi, kaip patraukęs už uodegos. Visi verkia, rēkia, visi skundžiasi; tik Juozelis nepasiskundžia, nieko neištaria, tik "mama! mama!"—verkia. Visų-pirma mama šoko prie jo iš palovio gelbėti. Petrikei nutraukē nuo gembės lēlę. Joneliui pasakē:

—Ar aš tau nesakiau, netampyti katės už uodegos? Neklausei,—dabar supykusi katē užsimokėjo.

Vėl visus nutildē, nušluostē, nuramino, pavalgydino ir pati užkando pietų. Juozelis užmigo, ir ji jaučiasi pavargusi, naktį mažai miegojusi,—parkrito į lovą. Nejuto, ar ilgai pasnaudusi, kaip Jonelis ėmē žadinti:

—Mama, mama! Aš kudlikės, negalėjau pjišaukti, švilpiau ir se, se, se, kudlikei sakiau,—nepaibėgo ji gana.

—Ko tu čia mane draskai? Kalikē su šunimis laksto ar su tēte išbėgo... Nelakstyk po lauką basas,—sėdėk troboj...

Norėjo dar primigti, bet miegas išsiblaškē. Atsisėdo verpti. Atsiminē—klėties durys be rakto, prasijuokē:

—Kad taip norėčiau ant ginčo varyti, vakare karvių, nē paršelių nešerčiau, vakarienės nevirčiau... Vaikai imtų verkti valgyti—stumčiau nuo savęs—prašykit tėtės, aš neturiu valios... Dargi nepasisakē, kur važiuojas! Gali sutemus sušalęs parvažiuoti?... Čia kumelės tuščios ėdzios, karvės bliana, paršeliai žviegia, troboje šalta, ugnis

nekurta, vaikai verkia, vakarienės nēra... čia butų gera valia... Imtų šaukti: "Ar velniai tave apstojol? Iki šio laiko nieko neapžiūrėjai... nedirbai!..." —"Rakinėji nuo manęs klėtį, tavo viskas—paskyčia—aš neturiu valios nē aguonos grudo,—neturiu valios nē dirbti nieko, žinokis..." Ką jis besakytų? Jis man ant ginčo klėtį užrakino, aš jam ant ginčo nieko nedirbu; jis vėl ką išrastų, aš priešais. Taip pradėjus ginčytis, nebebutų galo... O gal šį vakarą neparvažiuoti?... Kuomi tie gyvuliai kalti badauti arba kudikiai nevalgę kentėti, per mūsų ginčą? Vakarienei išvirsiu bulbinės, rytą sauso vėdaro pakandęs, be pietų, vakare reikia karštimo"... Pasirinko bulbių skusti.

* * *

Motiejus su Petru, nuvažiavę į girią, nesnaudē. Kol užsiritu pušies kamieną ant šlajų, sušilo, supluko; ploščius, net kepures nusimetę, darbuojasi. Vežimą išsivarę jau ant kelio, grįžo prie šakų. Motiejus žiuri, kur tos šakos?

Ogi išmėtytos, išdraikytos, išgenėtos! "Tfiu, po šimts pyptių!"—Spiaudosi Motiejus. Širdyje keikia: "žulikas, apmančikas!" Balsu tarē:

—No, brač, ką tu mane prigavai! Tavo tos šakos tik pečšluostėms rišti! Dar dienos reikalauji išgenėjęs!..

—Išbėginē pušis, tankumyne,—teisinasi Petras:—žinai, nebus storos šakos... o ar mano piniagai užmokėti. Išdrezėsi dienele—ne iš kišenės...

Motiejui pikta tuščioms namo važiuoti—nē šis, nē tas! Susimetęs šakas, kaip šluotas, į vežimą, apmaudingas parvažiavo namo. Kaž-kieno žila kiaulė beknaisanti diendaržyje:

—Kalike! kalike! čiu-čiu-čiu!—švilpia Motiejus kalikę kiaulei apsiundyti. Nesušaukęs išraižē kiaulę botagu. Girdi—kalikē klėtyje cypia, kaukia, duris braižo. Motiejui net kailis užkaito. Vėdarai, dešros, mėsa ir šunis akyse stojosi. Apmaudu užsidedęs šoko į triobą, duris jau verdamas, net dantis sukandęs, pačiai sušuko:

—Giltinių išsiziojėle! apsižergusi šunis sujojai į klėtį ir neišvarei! Gal jau visą mėšą sudarkė?...

Motiejienė net peilis iš nagų iškrito. Baltoms į vyrą stebėjosi. O tas, siausdamas balaoną, šaukē:

—Dar žiobsos, kaip varna, neskubės išvaryti! Gal viso sodžiaus šunis sujojai!..

—Ko čia laidai gerklę?—tarē—duokš raktą—išvarysiu...

Motiejui kniokšt, kad klėties raktas jo kišenėj. Kad' šimts atimtų! taip užsimiršti ir užsi-

pulti taip staiga ant pačios. Tfiu! Nusispiovęs mētė raktą ant stalo.

“Velnias davė įsikišti!” Širdyje keikia—verčiau butų miške pametęs, ne ko tokią sarmatą pasidaręs! Motiejienė, pagrobusi raktą, tekina į klėtį. Motiejus paskui. Kaip tik pravėrė duris, kalikė ir Linkaus sabalis ir Jokšo mulkis, cypdami per kits kitą išsiritę per slenkstį. Klėtyje—sudna diena: gelda nuversta ant žemės, vėdarai sutrupinti, išvalkioti, ryšio skarelė perplėšta, suvoliota, asla šunų priteršta, privemta.

Motiejienė rankas sunėrusi stebisi:

—Giltinėš tuos šunis čia sunėšė skerstuves pasikelti... Laimė dar, kad dešras augštai pakabinau—butų tie judošiai sudarke...

Motiejui pagailo vėdarų; čia apmaudas ant šunų, čia sarmata už raktą,—nebejmano, kur akis kišti. Pagrobęs pačią į glėbį, galvą įsikniaubęs jai į krutinę, spauzdamas prie savęs šnibžda:

—Duok man į ausį, duok per snukį, Petrele! Tik nepyk, nesibark,—daugiau niekuomet to nebebus!
Zemaitė.

VIEŠBUČIŲ DARBININKĖS

Pervis mažiausia žinių laikrašč. matyt,—tai apie viešbučių (hotelių) darbininkes, kad rodos, jos yra visai užmirštos arba lyg kad visai nebutų. Bet jų yra gana daug, ypatingai didmiesčiuose, kaip New Yorke ir kitur, kur tiek viešbučių randasi. Nežinau, kaip kituose miestuose, bet New Yorke ir lietuvių gana daug juose dirba įvairius darbus: vienos nuolatos mazgoja grindis, kitos taiso lovas ir tt. Man bedirbant per keletą metų viešbučiuose, teko pusėtinai apsipažinti su jų darbininkų ir darbininkių baisiausiomis darbo ir gyvenimo sąlygomis.

Moters bei merginos, dirbančios prie mazgavimo, gauna apie 16-18 dol. per mėnesį ir valgį; lovų taisytojos gauna nuo 12 iki 15 dol. ir valgį. Kur valgio ir guolio negauna, tai gauna vienos apie 28 dol., kitos 25 dol.

Mazgotojos vienos atsikelia apie 2 val. ryte ir pradeda dirbt 2:30 val. ir dirba iki 7 val.; tuomet gauna pusrytį ir dirba nuo 8 iki 12 val. ir tuom savo darbo laiką baigia. Kitos pradeda nuo 8 val. ir baigia 4:30 ar 5 val. Darbas yra sunkus ir nešvarus, o kas aršiausia, tai reikia buti kuone visą dirbamą laiką ant kelių, nuo ko galima greit gauti reumatizmą nuo drėgnumo.

Lovų taisytojos bei kambarių valytojos pradeda darbą nuo 7, kai-kur nuo 8 val. ir baigia 4 ar 4:30 val. Šių darbas švaresnis, bet jau tų perdėtinių (bosų), tai nėra nė skaičiaus. Jos turi klausyt perdėtinės, jas kamanđuoja svečiai ir, visi, kas tik turi su svečiais reikalą. Negana to, jos yra atsakomybė už svečių kur-nors prazvususius ar daug sykių nebuvusius daiktus. Jei-gu kas prapuola iš kambario, tuomet nuožiura metama ant tos, kuri tą kambarį prižiuri; nors ji to prapuolusio daikto nėra niekuomet mačiusi,

bet ji turi iš savo algos už prapuolusį daiktą užmokėt, ir ne kartą dvigubai, negu jis prekioja. Taigi, gaudama tokią mažą algą, 12 ar 14 dol. per mėnesį, nė drabužiams negali užsidirbt, o kad padidinus taip mažą algą, turi vergiškai nuolankauti tiems svečiams, kurie išmeta arba kad išmestų kokį keletą centų, lyg kad kokioms ubagėms.

Kambariai, kur darbininkės miega, ankšti, juose lovų tiek, kiek tik galima sutalpinti, taip, kaip ligininėse; pav., kur išsitenka 2 didelės lovos, ten guli 4 merginos. Tankiausia tik po vieną langą kiekvienam tokiam kambarij; taipgi oras troškus ir nesveikas; valgymo vieta sklepuose, o jau valgis, tai negali buti nieko prastesnio—ir aš negaliu suprast, iškur toks maistas tyčia darbininkams gaunamas. Tai mes patįs perkamės, nors ir prasčiausios mėsos, bet kada ją išverdam, ar iškepam, tai visgi nėra tokia biuri, kaip kad gamina darbininkams viešbučiuose. Taigi darbininkės, negalėdamos gyventi tokiu maistu, turi pirktis maisto iš savo algos, nežiurint, kad ta jų algą visai menka ir vos tik galima iš jos nors šiaip-taip apsirengti; o kai reikia da ir valgio iš tos pačios algos pirktis, tai jau stačiai negalima taip ilgiau gyventi.

Taigi viešbučių darbininkėms ir darbininkams (nes ir jų padėjimas negeresnis) vertėtų pamąstyt, kodėl esate taip nežmoniškai išnaudojami, kodėl jūs einate keliais diena iš dienos ir šveičiate grindis, kad kitiems butų švaru, o pačios ir patįs tuomi negalite grožėtis; kodėl jūs valote ir vėdinate kambarius, kad kitiems butų sveika ir gražiau atrodytų, o pačios bunate su-grustos mažuose kambarėliuose, kaip silkės bačkoje, kad neturite vietos nė kur apsiskukt; kodėl

gaminatė arba išduodate skaniausius valgius, o patį valgote tokius valgius, kuriems geriausia vieta būtų išmatose, bet ne žmonėms valgyti? Vieną kartą viešbutyje M. S. viena svečių man sakė: "Žinai ką: aš buvau nuėjusi pasižiūrėt per pietus į jūsų valgomąjį kambarį, kada jūs valgėte pietus?"—"Tai kaip atrodo jums mūsų kambarys ir mūsų pietūs?"—paklausiau aš jos. "Negalėjau pamatyti, bet tik spėjau užuost ir turėjau atgal bėgti, nes bijojau, kad bloga nepasidarytų". Na, o darbininkės turi tokio maisto pavalgysius dirbti ir tik užtai, kąd pas darbininkes ir darbininkus nėra jokios vienybės, nė organizacijos.

Da vyrai virėjai ir stalų tarnautojai tai vistiek labiau susipratę; jie buvo sutvėrę uniją, bet unija negyvavo taip-pat dėl vienybės stokos. O moters nepalyginamai tamsesnės ir visai nesirupina savo reikalais. Rodos 4 metai atgal, kaip unija buvo susitvėrus ir norėta buvo, kad ir moters prisirašytų. (Čia kalbu apie New Yorko darbininkus, kurie buvo sutvėrę viešbučių darbininkų uniją; ji, rodos, jau mirus). Agitavo jas Mrs. Stocks ir kiti, bet prisirašė tik mažuma, o kitos atydžios neatkreipė; ir kada kai-kurių viešbučių tarnautojai vyrai išėjo į streiką, tai merginos užėmė jų vietas, iki bosai skebų prisirinko. Tokiu savo pasielgimu jos padėjo sulaužyti streiką ir nuslopinti uniją.

Bosai, matydami tai, tik trynė delnus iš džiaugsmo, kad jiems dar užtenka palaimintų ubagų dvasioje ir galės engti darbininkus per keletą

metų ilgiau, kol, pagaliaus, vėl neišeis iš kantrybės ir nepradės organizuotis. Ir darbininkai neturėtų pasilikti ilgiau nesusiorganizavę, jų bosų puiki vienybė turėtų ir juos išmokint. Jei kas, norėdamas persitikrinti, išmėgintų visus viešbučius, kiek tik yra New Yorke ir kitur, tai vargiai galėtų rast daug skirtumo; ir jeigu vienu dalyku rastų kur kiek geriau, tai kitu daug blogiau.

Rodosi, sunkiausia suorganizuot, tai lovų taisytojas. Mat, jos, nors ir vergiškai nuolankaudamos, bet vistiek kaip-kada gauna kokį kvoterį, kitą nuo kai-kurių geraširdžių svečių, tai jos ir mano, kad jau visas gyvenimo klausimas tuomi yra išrištas. Bet jau laikas paliauti tykojus ubagiškos almužnos, o reikia reikalauti sau priguščios algos. Tai galima atsiekti tik tuomet, jei darbininkės ir darbininkai pilnai supras savo reikalus ir jais patį rūpįsis. Taigi manau, kad mūsų darbininkiškas laikraštis "Moterų Balsas" neatsisakys talpinti žinių bei straipsnių apie viešbučių darbininkų padėjimą ir gyvenimo sąlygas. Taigi geistina, kad lietuvės, viešbučių darbininkės, kuodaugiausia apie save rašytų į šį ir kitus darbininkų laikraščius, taip-pat kuodaugiausia juos platintų tarp savo draugijų, nes tik pačių darbininkų ir darbininkų leidžiami laikraščiai jų reikalais rupinasi, o kapitalistų ir buržujų laikraščiai visuomet tik bosų ir kapitalistų reikalais tesirupina. Ypatingai aš linkiu, kad "Moterų Balsas" kiekvieną viešbučių tarnaujančią lietuvę moterį ir merginą pasiektų.

M. Z. B.

1-ojo L.M.P.S. Suvažiavimo Rezoliucijos

REZOLIUCIJA PRIEŠ MILITARIZMĄ

1. Augantis šios šalies militarizmas, jei nebus sulaikytas, gresia nuvesti šią šalį prie tokio pat likimo, kokiame šiandien Europa randasi; o

2. Kadangi militarizmą gali sulaikyti tiktai pavergtosios liaudies susipratimas ir pasipriešinimas prieš išnaudotojų ginklavimosi reikalavimus, tai—

Atsiekimui mūsų pasekmingo pasipriešinimo militarizmui randame reikalinga užsidėti sau pareigas:

1. Auklėti savo ir, kiek tai galima, kitų vaikus, priešmilitaristine dvasia (a) prašalinant iš jų auklėjimo aplinkybių viską, kas patraukia prie militarizmo, (b) įkvepiant pasipiktinimą iš žmogžudybės, pildomos karuose ir (c) auklėjant

tolerancijos dvasią linkui kitų tautų;

2. Visur vesti neatlaidžią agitaciją prieš militarizmą;

3. Balsuoti, kur moters turi balsavimo teisės, ir agituoti kitus prie balsavimo už kandidatus Socialistų Partijos, kuri viena tikrai kovoja prieš militarizmą.

UŽUOJAUTOS REZOLIUCIJA KOVOTOJOMS IR KOVOTOJAMS PRIEŠ KARĄ.

L. M. P. S. stvaziavimas išreiškia kuogiliausią užuojautą visiems ir visoms kenčiančioms del karo baisenybių ir sunkiųjų jos pasekmių moterims darbininkėms; su didžiausiu pasididžiavimu konstatuoja, kad susipratusių moterų darbininkų didžiuma ir šitoj sunkioj valandoj nenustojo

ėjusios tikroju savo keliu, nežiurėdamos didžiausių persekiojimų ir į kalėjimus grūdimo, nepailzdamos skelbia karą karui ir visam tam surėdymui, kuris tą karą iššaukė. Musų jausmai ir visa užuojauta tų kenčiančių ir kovojančių pusėj, kaip moterų, taip ir vyrų darbininkų ir darbininkų.

REZOLIUCIJA PRIEŠ GIRTUOKLYBĘ.

Žinodamos,

1. Kad girtuoklybė (a) prisideda daug prie skurdo padidėjimo, (b) nusilpnina fiziškai ir protiška alkoholiaus vartotojus ir (c) kelia nesusi-

3. Kad girtuoklybė yra vaisius šiandieninio surėdymo, kapitalizmo, kuriame darbininkai, ilgų darbo valandų nualsinti, netinkamu maistu nusilpninti ir nepriderančiai išauklėti, negali pasipriešinti alkoholiaus vartojimui, ir taipgi suprantame, kad girtuoklybė pilnai bus galima pašalinti tik, kuomet šiandieninis surėdymas bus panaikintas su visomis tomis sąlygomis, kurios auklėja ir palaiko girtuoklybę;

Vienok mes randame reikalinga dabar veikti, kiek tai mums galima, kad sumažinus girtuoklybę, kuri taip labai atsiliepia į musų moteris šei-

Lietuvių Moterų Progresyvio Susivienijimo Pirmasis Suvaziavimas, įvykęs 1916, spal. 13-15 d. Brooklyne, N. Y.

pratimų ir netvarką šeimos gyvenime,—tai abelnos girtuoklybės pasekmės;

2. Kad kovojantiems darbininkams ir moterims už savo išsiliuosavimą alkoholiaus vartojimas negali nieko naudingo suteikti, bet tik (a) nusilpninti protą ir tokiam atvėjyje sumažinti jų kovojimo galią prieš savo pavergėjus, ir (b) ištraukti pinigus ir suaikvoti laiką, kurie būtų galima suvartoti pastumėjimui savo kovos reikalų už išsiliuosavimą;

mynoje ir kovoje dėl išsiliuosavimo. Tam tikslui mes pasibriežiame sau pareigą:

1. Skleisti prieš-girtuoklybės idėją lekcijomis, referatais, spauda ir savo pavyzdiniais pasielgimais.

2. L. M. P. S. kuopos turėtų laikyti savo pareigą nerengti viešų parengimų, kaip va, balių, piknikų ir tt., su svaiginamais gėrimais.

PADĖKOS REZOLIUCIJA L. S. S-GAI.

Kadangi Lietuvių Socialistų Sąjungos kuo-

pos ir jos pavieniai nariai savo atsidavusiu pasidarbavimu padėjo ir padeda mums tvirti kuopas ir platinti mūsų literatūrą, mes dabar

1. Išreiškiame savo nuoširdžią padėką, ir
2. Kviečiame savo nares ir kuopas, kur tik randasi progos ir galima, patarnauti Lietuvių Socialistų Sąjungos kuopoms.

PADEKOS REZOLIUCIJA "LAISVEI".

Kadangi Lietuvių Kooperatyvė Spaudos Bendrovė, leisdamą savo laikraštį "Laisvę" patarnauti mums oficialiuose reikaluose, kaip organu, kuomet mes neturėjome savo laikraščio, tuomi prisidėjo prie pastumėjimo mūsų darbo, taigi išreiškiame savo kuodraugiškiausią padėką, kaip Lietuvių Kooperatyvei Spaudos Bendrovei už jos leidimą vartoti jos laikraštį, taip ir "Laisvės" Redakcijai už josios nenualsų pasidarbavimą Lietuvių Moterų Progresyvio Susivienijimo labui.

Tikimės, kad ir toliau "Laisvė" neatsisakys remti mūsų darbą ir tarnauti mūsų susivienijimui.

REZOLIUCIJA DEL VAIKŲ DARBO.

1. Žinodamos, kad vienas iš didžiausių šiandieninių prasižengimų, papildomų prieš busimą gentkartę, tai yra vaikų darbas, kuris ateities gentkartei reiškia atitraukimą švietimo, netinkamo kuno augimą, stoką protinio išsiplėtojimo, nesveikatą ir belaikinę mirtį išnaudojamiems vaikams;

2. Suprasdamos, kad vaikų darbas yra vaisius šiandieninio surėdymo, kuriame vaikai yra priversti dirbti todėl, kad jų tėvams už jų darbą neužmoka tiek, kiek reikalinga visos šeimos užlaikymui, ir

3. Kadangi pigus vaikų darbas da labiau sumažina suaugusių darbininkų ir darbininkių algas,—tai

Mums, kaip susipratusioms moterims, reikalaujančioms vaikų darbo panaikinimo savo programoj, prisieina čion pasibriežti platesnis veikimas del prašalinimo vaikų darbo. Tuo tikslu mes užsidedame sau tokias pareigas:

1. Visur ir visada agituoti prieš vaikų darbą;
2. Platinti tarpe lietuvių šeimynų tėvų supratimą, kad jie, kiek tik tai jiems galima, stengtųsi savo vaikus kuoilgiausiai sulaikyti nuo siuntimo dirbtuvėn, idant juos kuoilgiau palaikius mokykloje. (Kiekvieni metai ilgiau mokykloje kiekvienam busimam piliečiui reiškia geresnę jo apsiginklavimą kovoje del buvio);

3. Per rinkimus visus balsuotojus kviesti ir raginti atiduoti savo balsus už kandidatus Socialistų Partijos, kuri tik viena tikrai stengiasi išnaukinti vaikų išnaudojimą.

DEL MAISTO BRANGUMO.

1. Kadangi dabartinis visų gyvenimo reikmenų didelis brangumas labai sunkiai atsiliepia į visus darbininkus, bet ypatingai tai atjaučia moters, kurios, kaipo pirkikės, pirmiausia turi su brangumu skaitytis, kuomet jų ir jų vyrų pajamos pasilieka veik tokios pat;

2. Kadangi šiandieninio ypatingo brangumo priežastis yra mūsų šalies produktų vežimas į svetimas šalis, kurios, karo aplinkybių verčiamos, moka labai augštas kainas, mes randame reikalingą:

1. Pasmerkti šiandieninį kapitalistinį surėdymą, kuriame pirmoj vietoj laikoma pelno klausimas, o ne žmonių gerbuvis;

2. Pasmerkti dabartinę Jungtinių Valstijų valdžią, kuri nieko nedaro, kad sulaukius gyvenimo reikmenų didesnę brangyną eįimą;

3. Balsuoti, kur moterims galima ir kviesti kitus balsuoti už kandidatus Socialistų Partijos, kuri yra vienintėlė partija, kovojanti del maisto brangumo sumažinimo, skiriant gyvenimo reikmenų maximum kainas ir steigiant miesto, valstijų ir visos valstybės maisto kontroliavimo ir pirkimo biurus, galop paėmus į visuomenės rankas visas visuomenei reikalingas dirbimo įstaigas ir gamtos turtus ir išnaudojant juos žmonių reikalams patenkinti, o ne pelnui įgyt.

REZOLIUCIJA DEL LIETUVIŲ DIENOS.

1. Kadangi del karo nukentėjusius Lietuvoje geriausiai galima sušelpiti per ten esančią liaudies susišelpimo draugiją, kokia yra Agronomijos ir Teisių Pagalbos draugija, ir

2. Kadangi lapkričio 1-mą d. bus aukų rinkimas sušelpimui del karo nukentėjusių, tai

Tuo dalyku reikalinga:

1. Priminti visoms L. M. P. S. kuopoms, kad jos toje aukų rinkimo dienoje privalo aukas rinkti tokiu budu, kad jos patektų Agronomijos ir Teisių Pagalbos Draugijai ir

2. Išreikšti papeikimą Wilkes-Barre, Pa., konferencijos rengėjams už nepakvietimą L. M. P. Susivienijimo ir kitų pažangiųjų darbininkų organizacijų prie dalyvavimo minimoje konferencijoje;

3. Protestuojame prieš tos konferencijos nutarimus ir prieš vadinamojo Centralio Lietuvių Dienos Komiteto veikimą, kuriuo jis rupinasi savo siaurais partiniais tikslais, o ne tikrais nukentėjusios dėl karo Lietuvos visuomenės reikalais.

SANTYKIAI SU KITOMIS ORGANIZACIJOMIS.

1. Kadangi Lietuvių Moterų Progresyvis Susivienijimas yra pasibriežęs dirbti linkui išliuosavimo moterų iš po šiandieninio neteisingo visuomenės pilietinio ir politinio padėjimo;

2. Kadangi tame savo darbe susitinkame priešininkų, kurie yra išnaudotojų klesu su savo palaikytojais, kurie tiksliai stengiasi sulaukyti moterų išsiliuosavimą; ir

3. Kadangi tie mūsų priešininkų pasistengimai prieš mus apsireiškia įvairiuose organizacijų ir visuomenės veikimuose, paviršutiniai atrodančiuose naudingais moterims, bet ištikrųjų taikomi sulaukyti jų išsiliuosavimą, tai

Mums prisieina pasibriežti tam tikras kelias idant nebutume savo darbe mūsų priešininkų suklaidintos, o kadangi mūsų tikslai gali but galutinai atsielti tik savo klesinius reikalus suprantančių darbininkų pastangomis, tai randame reikalinga pasibriežti sau priedermė,—

Visųpirma: visuose visuomeniuose reikaluose išvien eiti tik su darbininkų organizacijomis, stovinčiomis klesinio susipratimo pamatais, ir

Antra: neduoti savo moralės nei piniginės paramos kitataučių nei lietuvių organizacijoms, veikiančioms prieš darbininkų klesos interesus.

REZOLIUCIJA LINKUI UNIJŲ.

1. Kadangi mes, kaip šeimininkės, perkame didžiumą gyvenimo reikmenų;

2. Kadangi mes, kaip darbininkės, turime remti darbininkus, kovojančius dėl savo buvio pagerinimo, tai,

Imant tuos dalykus atydzion, mes krepiamės į L. M. P. Susivienijimo nares, kad jos—

1. Visuomet stengtūsi pirkti tiktai unijos darbininkų pagamintas prekes, ir

2. Straikų metu niekad nesinaudotų streiklausių darbininkais arba patarnavimais.

Škotijos draugių laiškas

L. M. P. S. Amerikoj

Moterų Suvažiavimui, Brooklyn, N. Y.

Sveikos-gyvos, draugės-delegatės ir Jusų Susivienijimas!

Svarstykite, draugės-delegatės, moterų darbininkų reikalus, kaip moteriai-darbininkei but galima geriausia išaiškinti jos sunkus padėjimas, ką ji turi daryti, kad nuo to viso but galima kaip-nors pasiliuosuoti.

Draugės! Mums baisiai yra sunku ką-nors Jums pasakyti. Nezinom, ar šį laišką gausit ar ne... Laikraščius neišleidžia, žodžio laisvė varžoma, svetimšaliams grasina ir grasina ėmimu į kariuomenę. Jau pradeda gatvėse gaudyti vyrus ir gabenti užsirašyti... Toliau da bus juodesnis dangus mums, ypač moterims...

Visos lietuvių draugijos lyg numirusios; nariai susirupinę rytojum. Daugelį vyrų girdėti kalbant: jeigu mane ims į kariuomenę, tai mirsiu namie, o neisiu žudyti kitos šalies toki-pat darbininką, kaip aš pats. Nežinome, kas toliaus bus,—ateitis parodys.

Laišką nuo Jusų sekretorės K. Petrikenės gavome,—ačiu. Draugė K. Petrikenė mums užtikrina, kad laikraščio pakraipa bus vedama darbininkų dvasia... Pilnai sutinkame ir remsime jį ateityje. Rašinį "Šeimyna seniau, dabar ir ateityje" nutarėme siųsti per Jusų Susivienijimo valdybą ir Jums prižiurint duoti apkainuoti, kiek kaštuos išleidimas 5000 egz. Apkainuoti duokit "Kovos" administracijai, nes ten ir autorius ant vietos, tik žiurėkit, kad neperbrangiai imtų už darbą.

Nustatykit, kokia turi but mėnesinė moterų mokestis (mažiausia). Mūsų nuomone turi buti vienokia Škotijoje ir Amerikoj. Laikraštį turi visos nares gauti pilnai užsimokėjusios mėnesinę mokestį.

Kaip pritraukti moteris prie draugijos:

1. Nereik labai keltis į puikybę ir prieiti prie koznos moteries, ar merginos, kalbint ją į draugiją, kad prigulėtų.

2. Vengti, kaip galint, apskalbėjimų.

3. Rengti kuodaugiausia prakalbų ir aiškinti, kokį sunkų jungą turi nešti moters kapitalizmo gadyneje, ką jos turi daryti, kad pasiliuosavus.

4. Visur, kur tik galima, platint darbininkų literaturą.

5. Kad Susivienijimo kuopų kasierės butų sąžiningos, ne taip, kaip kai-kuriose vyrų organizacijose, kur kasieriai nuneša pinigus ir visą draugiją demoralizuoja į tt.

Kaip butų geriau susivienijus, tikrai pasakyti negalime; neturime da sutaisiusios planų. Bet

mums rodo, labai gerai but susivienyti. Turim nutarti:

1. Kad butų vienas draugijos vardas.
2. Kad vieni įstatymai tarnautų.
3. Vienoda mokestis; ir
4. Vienodas visos draugijos darbas turi but varomas.

Susivienijusios, draugės delegatės, kurkas didesnę darbą galėsime atlikti. Kas kuo galėsime, turim moterų draugiją budavoti šale socialistų partijos.

Moterų darbu kapitalo bus. Škotijos moterų draugija turėjo pajamų per metus 70 svarų sterlingų suviršum (310 dol.). Žinoma, turėjo ir išlaidų, bet netiek, kiek pajamų. Turime išleidusios vieną knygelę—3,500 egz. ir kitai gerą rašinį turime pirkusios, tik reik rupintis, kaip galint, jį išleisti. Mes teiravomės "Rankpelnio" administracijoj, ar neapsiimtų išspaudzinti,—sako, sunku ir negalį del kitokių priežasčių dirbti...

Pirmiausia mūsų pareiga—sutvarkyti visas kuopas, kad vienodai eitų visas moterų draugijos darbas. Su pašalpos skyriumi tikrai ką sakyti negalime. Butų gerai, kad jis butų: daugiau narių pritrauktume. Bet ar ilgai tokis skyrius galėtų gyvuoti?.. Svarstyti jį reikia,—gal but ir geras daiktas pritraukimui narių?

"Moterų Balsą" remsime, kiek galėdamos. Žinoma, daugiausia pinigine pagalba ir jo platinimu. Kaip tik Jusų Suvažiavimo bus nutarta, kad Škotijos moters gauna "Moterų Balsą", kaip organą, tuojaus siūsime jam paramą.

Dirbkite, draugės delegatės, neškite spindulį šviesos į moterų darbininkių minias. Mūsų laikraštis turi rasti kožnos moteries grincioje. Kuri negalėtų del kokių-nors priežasčių nusipirkti, paklikt dykai du, tris kartus—delto nepavargsimė...

Mums bausis likimas žiuri į akis, bet nenuleisime rankų...

Viso labo Jusų Suvažiavimui!

Britanijos L. Mot. Darb. Dr-jos vald. narės:

O. Makarienė, M. Ališauskienė ir Z. Vileitienė.

Del šito laiško Suvažiavimas priėmė tokią rezoliuciją:

"L. M. P. S. Suvažiavimas, išreikšdamas savo didžiausią užuojautą Didžiosios Britanijos Lietuvių Moterų Darbininkių Draugijai, įgalioja savo Centro Komitetą susizinti su minimos draugijos Valdyba, idant užmezgus artimesnius ryšius ir

veikus išvien visuose tuose atsitikimuose, kurie abi organizacijai paliečia".

Šitas nutarimas mums išrodo kaip tik tinkamas, nes pilnai susilieti mūsų Susivienijimui su Britanijos draugija ir išvien veikti sunku ypačingai dabartiniu laiku, kuomet toks sunkus susizinojimas su Anglija. Vienok susiartinti ir, kiek galint, išvien veikti, mums rodo, mes galėsime. "Mot. Balsą" galima susitarti duoti Britanijos Draugijos narėms pigesne kaina. Taip pat galime bendrai vieną, kitą knygą išleisti.

Varde Brooklyno Lietuvačių Unijos, sveikiname drauges delegates ir linkime gero pasisekimo jusų darbuose. Mūsų Unija rems jusų organizaciją ir organizacijos organą "Moterų Balsą".

Komitetas.

"MOTERŲ BALSAS" FONDAS.

Per sugrąžtus d. Z. Mikelio su U. Segevičiute, Waterbury, d. K. Pakušaitei sumanios, aukojo: F. Palaitis \$1.00, V. Bagdanavičius ir K. Pakušaitė po 50c, J. Ulinckas, J. Segevičius, U. Mikelinė ir Z. Mikelis po 25c.	3.00
Birutės Apšvietos Draugija (Montreal, Kanada)	\$5.00
Z. Mikelio vestuvėse	3.00
J. Blažūtė	1.00
L. M. P. S. suvažiavimui atsiūsta:	
L. M. P. S. 9 kp., Chicago, Ill	15.00
L. M. P. S. 12 kuopa, Waterbury, Conn.	10.00
L. M. P. S. 8 kp., Lawrence, Mass.	10.00
Lietuvos Dukterų Dr-ja, Newark, N. J.	10.00
P. Stiklytė-Raudienė, O. Stiklytė-Vikšrienė, F. Stiklytė-Kemėšienė, Chicago, po \$1.00	3.00
M. Ramanauskienė, Minersville, Pa.	1.00
P. J. Morkunas, Elizabeth, N. J.	3.00
K. Giedrys, Philadelphia, Pa.	2.00
P. Jankauskas, Brooklyn, N. Y.	1.00
Iš Elizabeth, N. J.: J. Kentrus \$1.00, A. Urba 50c, B. Bočkutė 20c, P. Poškus 15c, K. Morkuniutė 25c, smulkių aukų 55c.	2.65

Išviso

Buvo

Išviso

Aukų Susivienijimo reikalams:

Suvažiavimui prisiuntė: K. Jankaitis ir J. Stepornaitis, Brooklyn, po \$1.00	2.00
Senas Kareivis, Muskegon, Mich.	1.00
LSS. 64 kp., Lawrence, Mass.	1.00
M. Selkiutė, Cambridge, Mass.	5.00

Išviso

Už aukas tariame nuoširdžiai ačiu.

APŽVALGA

KAIP PASITIKO "MOTERŲ BALSĄ"?

Geriausia jį pasitiko socialistų laikraščiai: "Kova", "Nauj. Gdynė" ir "Naujienos". "Kovos" N 40 rašė: "Svarbiausia, kad beveik visą jį pri-rasė pačios moters, ir, sako, ne visi raštai da til-pę, kai-kurie skyriai turėję but sumažinti del vie-tos stokos. Tikrai, ras ko jame pasiskaityt ne tik moters, o ir vyrai. Maloniausias daiktas, kad jos šitam numeryje nepasitenkina vien šaukimu apie lygias teises, kaip tai buržuazinės sufragistės tankiai daro, o stoja tais pačiais darbininkų kle-sos kovos pamatais, kuriais vyrai darbininkai sto-vi... Mes linkime "Mot. Balsui" kuodidžiausio pa-sisekimo ir ilgų, ilgų metų, kad ilgainiui tas mažas laikraštukas dideliu išaugtų ir tvirtai stovėtų dar-bininkų klesos pamatais. Toksai laikraštis mums tik padės darbą varyti, o netrukdys jo."

"Naujienų" N 242 rašė: "Išėjo pirmas nume-ris "Mot. Balsu". Jisai daro labai smagų įspudį... Laikraštyje surinktas geras pluoštas naudingų žinių iš viso pasaulio ir iš lietuvių kolonijų gyve-nimo... Jį verta kuolabiliausia praplatint tarp lietu-vių darbininkų..." Paminėjusios daugybę sveiki-nimų, "Nauj." rašo: "Naujienos" taip-pat kar-štai sveikina šį pirmą lietuvių moterų darbininkų laikraštį ir linki jam kuogeriausios kloties".

"Keleivis" taip-pat prielankiai atsiliepė apie "Mot. Balsą", tik... jam išrodo, kad "Moterų Bal-sas" yra panašus į "Moterų Dirvą" (skaityk N 44). Be to negeroj spaustuvė jis esąs spausdina-mas. Bet kitam numeryje jis tai atšaukia.

Visai kitaip sutiko jį tautininkų ir klerika-lų laikraščiai. Jiems labai nepatinka, kad "Mot. Bal." rupinasi darbininkų reikalais ir politika, neniekina socialistų. Kas kita būtų, jei jis jų keliu eitų, o dabar mūsų tautininkai stena, stena—ir neįstengia pagimdyt savo "moterims ir vai-kams laikraščio". Užrustinta tuo, kad moters dar-bininkės, nežiurint ponios Gilbaitienės ir Kara-liutės karščiavimosi, pirmutinės išleido savo laik-raštį, dabar "Lietuva" pranašauja "Mot. Balsui" greitą mirtį. Na, o "Vienybė Liet.", išpasakojusi, kad "Mot. Bals." esąs siaurai partyvis ir plačių moterų minių nebusias priimtas, iš mandagumo (kaip gi busi ne mandagus su moterimis!) linki jam, "kad bent nors ilgiau eitų".

"MOTERŲ DIRVA".

Rymo katalikai—tie bent nespaužia, ir "M. Balsui" pasirodžius tuoj Rymo katalikių Sąjun-

ga išleido "Moterų Dirvą". Ji turi net 24 pusl., bet turinio daug mažiau, negu "Moterų Balse". "Moterų Dirva" sako, kad jai pirmiausia rupė-sianti "moterų gerovė"—"rupės tinkamai ir visa-pusiškai gvildinti, aiškinti ir ginti jų reikalus". Bet kokie tie jų reikalai ir kame jų gerovė, apie tai nedaug terandame. Matyt tik, kad tikyba pir-moj vietoj stovi. Paskui jau tauta eina, ant-galo, artimo meilė. Apie darbininkų kovą del buvio pagerinimo, apie politikos teises, apie mote-ries padėjimą šeimynoje nieko nerandame. Matyt, jų dvasiniai vadovai, Rymo katalikai, pripažįsta, kad apie tai visai nereikia kalbėt ir žinot mote-rims. Mat, ir Šventam Rašte yra pasakyta, kad moteris turinti klausyti vyro. Ir mes visos žino-me, kad jos—ilgas plaukas, trumpas protas, tai ką čia apie tokius dalykus bekalbėsi! Ot, apie virtuvę, vaikus—tai kas kita, ten jos pareigos! Mes pripažįstame, kad moterų laikraštyje turi but ir valgio taisymo, ir vaikų auklėjimo skyriai, bet jie neturi visko nustelbti.

Malonų įspudį daro "Mot. Dirva" bent tuo, kad tuoj iš pirmo numerio neniekina ji kitaip manančių moterų ir kad viena, antra moteris darbi-ninkė mėgina savo spėkas. Mes neabejojame, kad, jei jos, kad ir katalikės budamos, pradės dairytis po platųjį pasaulį, pradės galvoti, teisy-bės ieškoti, galų gale turės pas mus ateiti. Ant viršelių yra paveikslas, už kurį net \$25 užmokėję. Jį labai giria klerikalų laikraščiai. Bet, tiesą pasa-kius, toks paveikslas (užpakaliu nusigrįžusios merginos)—tai geriau jau jokio.

DRAUGIŲ IR DRAUGŲ BALSAS.

Daugelis draugių ir draugų nekantriai laukė "Moterų Balsu" pasirodant ir abejojo, ką jis at-neš. Gavo pirmąjį numerį—perskaitė, ir iš visų pu-sių pradėjo mums plaukti atsiliepimai del jo.

Iš Montello, Mass., d. M. Vinkšnaitienė rašo: "Brangios Sesutės, negaliu Jums išreikšti tos linksmybės, kokią aš turėjau tą dieną, kada laiškanešys padavė man į rankas "Mot. Balsą". Nors tą dieną buvau labai apsunkinta šeimynos kas-dieniniu darbu, bet, viską padėjusi į šalį, sėdausi kuogreičiausia ir tol negalėjau atsikelti, kol ne-perskaičiau eilutę į eilutę ligi galo. Ir perskai-čiusi taip kėliausi prie darbo, kaip iš šaldaus mie-go. Jaučiausi pisiliuosavus nuo visokių nesmagu-mų, kurie mano sielą kankina; išnyko visas pavar-gimas. Koks žmogus, žiurėdamas į mane, turėjo mąstyti, jog aš susilaukiau savo motutės iš tėvy-nės atkeliaujant..." Ir pasižada draugė iš visų iėgų padėti mums dirbti.

KORESPONDENCIJOS

ROCKFORD, ILL.

Rockforde yra daug dirbtuvių, kuriose dirba moters. 1914 metais vien dirbtuvių darbininkių skaičius siekė 3000. Šiandien, galima sakyti, jau siekia 3,500 arba daugiau, nes pastaraisiais dujais metais Rockfordan daug privaziavo darbininkų. Nuo 1,500 iki 1,800 moterų randasi vien pančekų dirbtuvėse. Tenai galima rasti mergaičių 14 metų ir senų bobučių žilais plaukais. Kitos dirbtuvės, kur dirba moters yra šios: Overall Factory, National Lock Co., Wire Works, Kurtz Piano Action, Nelins Candy Factory, Rockford Silver Plate Factory ir Roseland Can Specialty Co. ir kitos.

Daugiausia dirbama po 10 valandų.

Jei suskaičius moteris, kurios dirba sankrovose, ofisuose, skalbyklose, viešbučiuose, stubų valytojas, tai galimas daiktas, kad skaičius siektų 5000.

Lietuvių moterų darbininkių daugiausia yra pančekinėse.

Mūsų lietuvės mažai tesirupina savais reikalais. Tiesa, jau priklauso keletas ir LSS. kuopai (šios ir yra veikliausios), Lietuvos Sunų ir Dukterų draugijai, kuri yra grynai pirmėivė, "Kanklių" dainos draugijai ir L. S. Jaunimo Rateliui. Taipjau turime L. M. P. S. 5-tą kuopą, kuri pastaruoju laiku labai sparčiai auga. Iš to atrodo, jog Rockforde yra gražus susipratusių moterų burys. Bet visų šitų pirmėivių moterų tarpe "Moterų Balsas" užrašyta ne daugiau, kaip 15; apie tiekjau iš 100 egzempliorių parduota moterims, o kitus vyrai išpirko. Šiaip merginos nė viena nesirašo "M. B.", išskiriant tas, kurios priklauso L. M. P. S. 5-tos kp. Pasiulius joms "Moterų Balsą", gauni atsakymą: "Neturiu laiko skaityt", "nemoku skaityt" arba "neturiu pinigų". Bet veido milteliams ("pauderiu"), dažams ("pentui") arba plaukų raitymui įrankiams, tai jos randa ir mokslo, ir laiko, ir pinigų.

Laikas, merginos, mesti senus papročius.

Spalio 12 d. čionai nelaimingai mirė tula Mrs. Grace Thomas. Ji nurijo kokių tai vaistų panaiškinti savo vaisiui. Pirmą sykį vaistai nieko negalbėjo, nė nekenkė. Bet, paėmus antrą dozą, prisiėjo šauktis gydytojaus. Gydytojas pasakė, kad reikią operaciją. Pašaukus kitą gydytoją, operacija buvo padaryta namie ant virtuvės stalo. Moteris po operacijos jau nesikėlė. Tai da

viena supuvusių, netikusių įstatymų auka.

Mrs. Grace Thomas buvo beturčio darbininko moteris. Ji mirė 28 metų amžiaus. Paliko du vaikučius: 7 metų mergaitę ir 2½ metų vaiką.

A. J. B. K.

BROOKLYN, N. Y.

Darbininkės laimėjo streiką.

Marškininė unijos dirbtuvės laimėjo streiką į dieną ir pusę Levins dirbtuvėje, 261 Lorimer St. Jau antrą kartą šimet minima dirbtuvė buvo išėjęs į streiką. Pirmą kartą bosas padarė kontraktą su unijos organizacija, kad jis pripažįsta uniją, pakėlė algas 15-ka nuošimčių ir įvedė trumpesnės darbo valandas. Dabar vėl laimėjo nuo 15 iki 25 nuošimčių. Tai matot, sesutės, kur vienybė, ten galybė.

O. Budveičiutė.

MONTELLO, MASS.

L. M. P. S. 22 į ... mas.

Pirmame mitinge buvo nutarta surengti prakalbas, pirtraukti 50 egzempliorių "Mot. Balso" ir, kaip galima, platinti. Prakalbos įvyko spalio 15 d. Kalbėjo gerb. Bagočius. Publikos atsilankė labai daug ir buvo patenkinta. Prie kuopos prisirašė 24 draugės, kurios gerai supranta darbininkių klesos reikalus. Per vieną mėnesį kuopos narių skaičius užaugo ligi 37—ar tai ne puikus montelliečių susipratimas? Laikraštis buvo išparduotas per vieną savaitę ir pinigai pasiūsti į redakciją—jokio nuošimčio už savo trisų nepasiliko. Geriausio gyvavimo velijam savo organui.

Montellos Laisvamanė.

BINGHAMTON, N. Y.

L. M. P. S. 23 kuopos veikimas.

Spalio 5 d. L. M. P. S. 23 kp. turėjo savo susirinkimą. Kad ir mažai dalyvavo jame draugių, vienok nutarė rengti prakalbas ir kviesti kalbėtoją d. Račiutę-Herman. Draugės labai susirupinusios, kad daugiau narių gautų. Kad darbuosis draugės, tai eis darbas pirmyn; o jeigu taip greit išsiskirstys, kaip susitvėrė, tai pačios bus kaltos.

Rutos šakelė.

CLEVELAND, OHIO.

Vestuvės.

Rugsėjo 27 d. d. J. J. Jakštis vedė d. Barborą Venalaitę. Šliubą civilį ėmė pas teisėją R. R. Hawkenš. Drg. Jakštis—LSS. ir "Vienybės Drstės" (Brighton, Mass.) narys, d. Venalaitė—Jakštienė SLA. narė. Linkime kuogeriausios kloties jaunavedžiams.

P. U-nė.

ŠEIMYNINKIU SKYRIUS

CITRINŲ PAJUS.

Pusė puoduko cukraus, 2 valgomi šaukštai kukuruzų krakmolo sumaišyti su cukrum, 1 citrina—pirma nutarkuok žievės geltonumą ir sumaišyk su cukrum, paskui išsunk skystimą ir supilk į vietą su anais dalykais. Sukulk 2 kiaušiniu, atskirdama baltymą nuo trynio. Trynį sudėjus reikia suplakti šaukštu. Tada įpilk 2 puoduku verdančio vandens (vandenį pilant į tuos dalykus reikia greitai maišyti šaukštu), biskį sviesto, ir virinti 5 minutes; paskui padėti, kad atšaltų. Ataušus supilk į blekę, kurioj yra pluta (pluta turi būti jau iškepta ir kepant reikia plutoj padaryti daug skylučių, kad nesusitrauktų). Dar išplak kiaušinio baltymą taip, kad būtų kaip sniegas, išskeisk ant viršaus ir įdėk į karštą pečių, kad pasidarytų šviesiai rudas. Tai bus citrinų paju. Valgo jį šaltą užsigardavimui.

MAKARONŲ KUGELIS.

Sulaužyk pusę svaro makaronų, nuplauk karštu vandeniu, įdėk druskos ir palengva virink, kol bus minkšti; išvirink taip, kad nebebutų skystimo. Supiaustyk pusę svaro angliško geltonojo surio. Įdėk 2 puoduku virtų pamidorų (tomeičių), 1 valgomą šaukštą sviesto, druskos ir pipirų pagal skonies. Sumaišius viską, supilk į gilią molinę ištaukuotą puodynę. Ant viršaus apiberk duonos sausais trupiniais, gerai karštam pečių kepik 1 valandą laiko. Šitas valgis tankiausia yra daromas vakarienei.

PYRAGAIČIAI IŠ RUGŠČIOS GRIETINĖS.

Reikia taip daryti: paimk 2 puoduku sviesto (galima daryti pusiau lajaus dedant), 3 puodukus cukraus, cukrų sutrink su sviestu, sukulk 3 kiaušinius, išplakus sumaišyk su cukrum, pridėk 1 puoduką rugščios smetonos arba rugusio pieno; 1 arbatinį šaukštuką sodos suplak su smetona. Sudėjus viską į daiktą gerai išplak. Miltų pilk tiek, kad būtų gerai tiršta tešla. Pabarstyk biskį miltų ant stalo arba ant tam tikros lentos ir išvoliok taip, kad būtų trečdalis colio storumo. Supiaustyk į rundinus kavalkėlius tam tikra forma; peiliu imdama nuo lentos, dėk į ištaukuotą ir miltais išbarstytą lėkštą blekę, vieną nuo kito gana toli, nes pradėjus kepti pasidaro daug didesni. Kepti reikia tolei, kol pašidaro šviesiai rudi. Išėmus iš blekės sudėk ant rudos, čystos popieros, kol atšals. Atšalę pasidaro kieti ir tru-

pūs, gali stovėti gana ilgą laiką. Norėdama, kad būtų minkšti, padėk į drėgną vietą, tai pasidarys minkšti. Valgoma prie arbatos, ypač gera vaikams.

Liaudies Vergė.

LOKŠENOS SU DUONOS TRUPINIAIS.

Suplak du kiaušiniu, pridėk du valgomų šaukštų pieno, arbatinį šaukštuką drauskos ir miltų, kad pasidarytų stipri tešla. Minkyk tolei, kol pasidarys gliti tešla. Reik išvoliot plonai į blyną ir supiaustyk išilgai. Tada įdėkit lokšenas į verdantį vandenį ir virkit per 20 minučių. Tada nusunkit vandenį nuo lokšenių ir įdėkit į tam tikrą toriėlką. Paskui įdėkit sviesto į petelnę (skauradą) ir duonos įtrupinkit į tą sviestą. Tolei kepkit, kol paraus ta duona su sviestu. Tada užpilkit gražiai ant lokšenių.

KEPTI ŠEBELBONAI.

Pamerk kvortą šebelbonų iš vakaro, o iš ryto nusunk ir virk vandenij. Jų skurutės nuvirs. Tada nusunk ir vėl įdėk į molinį arba geležinį indą, pridėdama vieną šaukštą malėso, pusę svaro sudytų lašinių, vieną pouudką tomeičių ir vieną cibulį. Pripilk puodą vandens, įdėk į vidurį pečiaus ir kept, kol rudi nepasidarys.

O. V. B. Archienė.

SAUGOKITĖS DULKIŲ!

Pastaruoju laiku gydytojai vis daugiau ir daugiau pradeda atkreipti atydzios į dulkes, kaip į daugelio ligų priezastis, kaip antai: džiovos, difterijos, slogos...

Kaimo ir laukų dulkės, nors įkirios, bet nėra taip pavojingos, kaip miesto. Miesto dulkės, susidedančios iš visokių atmatų, žmonių ir gyvulių, fabrikų, sankrovų ir gyvenimų pusėsių, šios dulkės tarnauja auginimui bakterijų, kurios patenka per kvėpavimo organus į žmones. Tokia daugybė bakterijų dulkėse priklauso ir nuo pačių gyventojų, kurie nelaiko švariai savo gyvenamų vietų ir spiaudo gatvėse.

Labiausia dulkės atsiliepia į nosį ir gerklę ir yra slogų ir kitų ligų priezastis. Kai-kurių miestų valdzia pradėjo labiau prižiūrėti gatvių, sankrovų ir buvainių švarumą epidemijai siaučiant.

Bet to negana. Jeigu darbininkai negalės žmoniškesnio gyvenimo įgyti ir turės taip skursti, tai ta neva valdzios daroma "mielaširdystė" "žmonių labui" nedaug ką gelbės. Bet vistiek

mes turime kovoti, turime stengtis visur laikyti švarumą.

Saulė yra geriausia bakterijų naikintoja. Todėl šeimininkės turi stengtis kuodaugiausia turėti saulės šviesos kambariuose. Daug rakandų kambarį netik apsunkina laikyti švarumą, bet duoda progos veistis bakterijoms, kurios dulkių pavidale pasilieka ant paveikslų, langų uždangalų ir tt. Geriausia yra turėti tiek rakandų kambaryje, kiek jų yra reikalinga. Kambario valymas reiškia dulkių prašalinimą. Sausos šluotos ir šepetiai tik sukelia jas ir perneša nuo vieno daikto ant kito. Geriausia valyti drėgna šluota ir drėgnu skuduru.

E. Dri—tė.

L. M. P. S. Reikalai

PRAKALBŲ MARŠRUTAS.

L. M. P. S. prakalbų maršrutą apsiėmė atlikti drg. M. Dundulienė iš Westville Ill. Draugės, kur, manote, bus galima sutverti L. M. P. S. kuopą, praneškite centro sekretorei,—tuomet bus galima pasiūsti ten kalbėtoją.

NOMINACIJOS BLANKOS.

Liko išsiuntinėtos nominacijos blankos į L. M. P. S. viršininkes 1917 metams. Butų gerai, kad Pildomąjį Komitetą nominuotų draugės iš vienos apylinkės, kad reikalui prisiejęs jis lengvai galėtų be didelių kelionės lėšų laikyti posėdžius.

NAUJOS KUOPOS.

24 kp. Cleveland, Ohio, susitvėrė iš 16 narių. Kuopos sekretorė M. Geibienė, 4436 Storer Ave.

25 kp. Roseland, Ill., susitvėrė iš 16 narių. Kuopos sekretorė Stiklytė-Raudienė, 11351 Edbrooke Ave., Roseland, Ill.

23 kuopa Binghamton, N. Y., susitvėrė iš 22 narių. Kuopos sekr. Elena Žukienė, 282 Clinton St., Binghamton, N. Y.

26 kp. Rochester, N. Y., susitvėrė iš 15 nar. Kuopos sekretorė E. H. Žilinskiūtė, 24 Sullivan St.

27 kp. Cambridge, Mass. susitvėrė iš 6 narių. Kuopos sekretorė M. Selkiūtė, 39 Portland St.

28 kp. Baltimore, Md., susitvėrė iš 18 narių. Kuopos sekretorė J. Stankevičienė, 810 Fazzette St.

29 kp. Chicago, Ill., susitvėrė iš 12 narių. Sekretorė O. Tumosienė, 1681 Milwaukee Ave.

L. M. P. S. Sekretorė K. Petrikienė.

L.M.P.S. Suvažiavimas

Jis buvo Brooklyne spalį 13-15 d. Dalyvavo jame šios delegatės: nuo 1 kp., Brooklyn, M. Undžienė, E. Bekampienė, O. Budveičiūtė ir O. Klimiūtė; nuo 2 kp. Worcester, Z. Puišūtė; 4 kp., Elizabeth, O. Morkuniūtė; 6 kp., Brooklyn, M. Bepirščiūtė; 7 kp., Schenectady, L. Gudzinskienė; 8 kp., Lawrence, K. Jasinskiūtė; 10 kp., Newark, J. Stanelienė ir J. Bendoraitienė, 11 kp., Philadelphia, K. Baltrunytė ir M. Skuodienė; 12 kp., Waterbury, J. Pruselaitienė; 13 kp., So. Boston, V. Narbutaitė; 14 kp., Easton, O. Bačinskiūtė; 15 kp., Ansonia, A. Bieliauskienė; 17 kp., Detroit, O. Čepaičiūtė. Iš viso 18. Be to 3 Valdybos narės: draugės J. Budesevičiūtė, K. Petrikienė ir M. M. Račiūtė-Herman. Ir joms duotas sprandžiamas balsas. Pirmininkės buvo: M. M. Račiūtė-Herman, Z. Puišūtė, J. Pruselaitienė ir E. Bekampienė. Sekretorė—O Čepaičiūtė, jos pagalbininkė A. V. Klimiūtė. Rezoliucijų komisijon buvo išrinktos: Pruselaitienė, Puišūtė ir Račiūtė-Herman. Viršininkių raportai priimti—ištraukų iš jų duosime N 3. Į komisiją knygoms patikrinti išrinktos: Undžienė, Budveičiūtė ir Jasinskiūtė; paskui Undžienę pakeitė Stanelienė.

Svarbiausi nutarimai. Nutarta panaikinti finansų raštininkę ir jos darbą pavest susinešimų sekretorei. Pastarajai mokėt \$50 metams. Administratorei ir redaktorei mokėt po \$15 mėnesiui. Administratorė ir knygų pardavinėjamą turi pasiimt. Redaktorė laikinai (iki referendumo) išrinkta K. Petrikienė, administratorė—K. Baltrunytė.

“Mot. Balso” didinimo klausimas atidėtas. Suvažiavimas patarė redaktorei padidinti ir gerinti šeimyninkų skyrių. Nutarta, kad būtų šie skyriai: Redakcijos straipsniai; bendradarbių straipsniai; apžvalga: moteris darbininkė, moteris politikoje, moteris visuomenėje, vaikų klausimas; šeimyninkų skyrius; sveikatos skyrius; auklėjimas; belletristika; mūsų vaikams; korespondencijos; L. M. P. S. reikalai; įvairumai; skelbimai. Kad tvirčiau galėtų “Mot. Bal.” ant kojų atsistoti, nutarta neduoti jo narėms dykai—jų prenumerata metams 75c. Tik leidžiamos Susivienijimo knygos bus dykai duodamos.

Nutarta nekurti Susivienijime susiėlpimo skyrių, nes tuomet jis lengvai galėtų nutolti nuo savo tikrųjų uždavinių, bet kur yra susiėlpimo draugijų, ten stengtis turėt į jas intakos. Moterų diena nutarta skirtis ne kartu su buržuazinėmis sufragistėmis (vasario 28 d.), o tą dieną imti, kurią susipratusios darbininkės pasiskirs; “L. M. P. S-mo agitacijos diena” paskirta pirmoji suvažiavimo diena—spalį 13 d.

Nutarta literatūrą siųsti gerai žinomiems žmonėms ir bargan. Platintojams nuleisti po 50 procentų, už “Mot. Bal.”—35 procentus. Neparduoti egzemplioriai negali būti grąžinami.

Knygas nutarta leisti daugiausia populeres, gvildeinančias darbininkų reikalus. Pildomajam Komitetui pavesta spręst apie tokių leidimą, kurios nekaštuos daugiau negu \$250; jei daugiau, tai spręst referendumas. Nutarta kurt kartu su LSS. vaikų draugijėles ir paru-

pint trukamų vaikų mokykloms vadovėlių. Į komisiją jų rupinimui išrinktos: Račiūtė-Herman, Undžienė ir Benesevičiūtė. (Daugiau bus N 3.)

SUVAŽIAVIMO GAUTIEJI SVEIKINIMAI.

Jų buvo visa kruva. Sveikino Brooklyno Lietuvaiečių Unijos skyriaus Komitetas, sveikino įvairios L. M. P. S. kuopos (Waterburio kuopa kartu su sveikinimu atsiuntė 10 dol. aukų "Mot. Balsui", Lawrence'o—10 dol., Chicagos—15 dol. ir nuo Newarko Lietuvos Dukterų Draugijos \$10); sveikino ir LSS. kuopos (Brooklyno, New Yorko, Lawrence'o); sveikino Liet. Darb. Liter. Draugija, "Laisvės" Redakcija ir "Kovos" visas personalas; sveikino ir pavienės draugės ir draugai. Du puikūs buketai buvo atsiųsti. Ir iš visų pušų ėjo kuopuikiausi linkėjimai ir aukos "Mot. Balsui." Iš viso atsiųsta buvo \$67.65. Visos ir visi pasizadėjo padėti mums mūsų sunkioji kelionė. Gaila, kad dėl vietos stokos mes tik vieną įdomiausią sveikinimą čia galime įdėti—Škotijos Moterų Darb. Draugijos laišką. Kitus sveikinimus rasite "Kovos" N 42.

Skaitykit "Mot. Balsą". Prenumerata metams \$1, pavienis num. 10c. Adresas: "Mot. Balsas" 229 N. 6th St. Philadelphia, Pa. Raštus siųskit: Mrs. K. Petrikienė, 327 Pearl St, Brooklyn, N. Y.

Skaitykite i "KOVA"

Platinkite

Seniausią ir rimčiausią liet. soc. laikrašt. "Kova" daug vietos paveda ir moterų darbininkų reikalams. Ji tvirtai stovi tarptautinio socializmo pamatais ir eina tiesiu klesų kovos keliu.

Kaina į visas dalis svieto \$2.00 metams.

Pusei metų \$1.00.

Visuomet adresuokite:

229 N. 6th St., Philadelphia, Pa.

"LAISVĖ" Darbo Žmonių Laikraštis

Eina du kartų per savaitę.

Kainuoja metams Amerikoje \$2.50, pu-
sei metų \$1.25. Užrubežij metams \$3.50.

"Laisvė" telpa daug gerų straipsnių,
apysakų ir eilių.

"Laisvė" paduoda naujausias žinias iš
viso pasaulio.

183 Roebing St.,

Brooklyn, N. Y.

Lietuvių Moterų Progresyvis Susivienijimas Amerikoje

Visos moters, kurios neša sunkią gyvenimo našta ir jaučia savo beteisį padėjimą visuomenėj, politikoj ir šeimenoj, visos, kurios supranta dabartinio išnaudojimo būrumą, kurioms rupi jų pačių ir jų vaikų geresnė ateitis, turi stoti į mūsų Susivienijimą, tvirti jo kuopas ir išvien su mumis platinti tarp moterų darbininkių šviesą, išvien kovoti. Neatidėliodamos darykite tai. Geresnė ateitis mūsų pačių rankose.

Prigulėjimas prie L. M. P. S. A. lėšuoja 10 centų įstojo ir 15 centu kas mėnuo narių mokesčius.

Norincios apie L. M. P. S. A. platesnių informacijų, kreipkitės šiuo adresu:

L. M. P. S. A. c/o "LAISVĖ"
183 Roebing St., Brooklyn, N. Y.

Skaitykit ir platinkit L.M.P.S. knygas.

EDWARD J. WARD.

Moteris Turėtų Užsiimti Savais Reikalais.

Iš anglų kalbos vertė Amerikos Lietuvaitė.
Nurodanti moterų pareigą dalyvauti politikoje.
Kaina 3 centai.

KLARA ZETKIN.

MOTERIS ir Jos Ekonominis Padėjimas.

Puslapių 61.
Kaina su prisiumtimu 20c.

MRS. MAX WEST.

Kudikių Priežiūra.

Iš anglų kalbos vertė Ona Vidikienė.
Kaina popieriniais viršeliais 40c;
apdaryta 60c.

Adresuokite:

LIETUVIŲ MOTERŲ PROGRESYVIS SUSIVIENIJIMAS AMERIKOJE.

229 N. 6th Street, Philadelphia, Pa.

MOTERŲ BALSAS—THE WOMEN'S VOICE.
Lithuanian Monthly Journal. Published by the Lithuanian Women's Progressive Alliance of America. Editor Mrs. K. Petrick. Manager Miss. K. A. Baltrunas. Subscription: \$1.00 a year; six months 55c; single copy 10c. Address: Moterų Balsas, 229 N. 6th St., Philadelphia, Pa.

105 :: Spauda "Kovos" Philadelphia, Pa.